

Szerkesztőség kiadó-
hivatal és nyomda

Budapest-Kolozsvár, St. Barón-
utca 10. (Brassai-utca) 10.
Telefon: Szerkesztőség
a kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

Kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cím-
zendők. Kéziratokat nem
adnak vissza.

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Égész évre — — 850
Félévre — — 460
Negyedévre — — 240
Egy hónapra — — 85
szam ára pályaud-
varon és vidéken is 4 lei
Bukarestben — 5.—

Csehszlovákiában

Egy hónapra — ck 35.—
Egy szám — 1.50

1925 július 14 Kedd

Kolozsvár * VIII. évfolyam * 159 szám

5685. Thamuz 22

Az elégedett Angheliescu

Azt mondják, hogy Angheliescu az uristen hi-
vatalát adott, annak eszet is adott hozzá. Bi-
zonyos, hogy akinek miniszteri hivatalát adott
a gondviselés, annak még több eszet is ki-
mért, mint amennyi egy közönségesebb hiva-
talnoknak, mondjuk: egy szolgabírónak kijár.
Angheliescu miniszter urat a magas hivatásá-
hoz szükséges eszen kívül — az Ur különös
ajándékozó kedve — még az esznel is értéke-
sebb tulajdonságokkal ruházta fel: humorral
és egy görög bölcs nyugalmával. Ezt a humort
és bölcseséget legutóbbi nyilatkozatában csil-
logtatta meg a miniszter ur, melyben kihang-
súlyozta, hogy meg van, sőt mi több: nagyon
meg van elégedve az érettségi vizsgák eredmé-
nyével.

Humoros kijelentés ez, ha figyelembe vesz-
zük, hogy a humor—könyök közötti mo-
solygás, jelen esetben az áldozatok és a szen-
vedő szülők könnyei közötti mosolygása a mi-
niszter urnak. Bölcseségtől csepegtő kijelentés,
ha figyelembe vesszük, hogy a bölcsök egy-
nemelyikét a mások fájdalmaiba való könnyü
beletörődés jellemzi.

Mindezen humort és bölcseséget a miniszter
ur az „egészséges szelekció“ jelszavával igazolja,
mondván: jó volt ez a kis buktatási kaland,
legalább az egyetemre csak az országra hasz-
nos és felkészült elemek kerülnek. Ez már nem
is humor, hanem vice. Még pedig rossz vice.
Mert ha humor volna csak, akkor nem koc-
házná meg azt az állítást a miniszter ur, hogy
a szellemi és erkölcsi kvalitást az érettségi
vizsga és a középiskolában megszerzett tudás-
mennyiség határozza meg.

A mai középiskolai oktatás nagyrésztben
egymásrahalmozott ismeretek közlésében merül
ki, anélkül, hogy a szellem lendületét, vagy a
jellem kialakulását elősegítené. Számítalan példa,
az eseteknek banalitásig agyonismertett tö-
mege bizonyítja, hogy igen kiváló férfiak a
középiskolában igen gyenge eredménnyel vé-
geztek tanulmányaikat, ellenben az egyetemen
mindjárt felülmúlták a jelesen érettségiző köz-
épiskolai diákokat.

Majdnem bizonyos, hogy Angheliescu mi-
niszter ur különös képességeit, melyek a mi-
niszteri székbe juttatták, főleg pedig humorát
és bölcseségét, nem az érettségi vizsgálatokon
szerezte meg, mintahogyan ezeket az életre-
való tulajdonságokat nem is tanítják a közép-
iskolákban. A Romániában érvényben lévő köz-
épiskolai iskolarendszer pedig egyenesen károszt
teremt inkább a tanulók fejében, semmint di-
rektívákat ad az élet göröngyös útjaira. Tehát,
mint látható, Angheliescu ur elégedettsége már
fenti okoknál fogva sem indokolt.

De nem indokolt főleg emberi szempontból.
Hasonló percentjét a „magasabb“ tanulmá-
nyokra való éretlenné való nyilvánításnak
Európa egyetlen országában sem lehet felmu-
tatni. Már pedig nem hiszem, hogy a miniszter
ur saját hazája ifjúságáról maga akarna sze-
génységi bizonyítványt kiállítani, vagy arra
akar törekedni, hogy ez az ország a zsenik és
nem a hasznos középszerűek országa legyen.

Ezek az érvek nyilvánvalóvá teszik, hogy
a miniszter ur elégedettségének mégsem a ne-
mes intenciókat szemelőtt tartó szempontok
a forrásai, hanem — a gyűlölet szelekciója,
mely különös gyönyörrel tépi le a neki nem
kedves vagy nem tetsző emberek gyümölcsös-
fák virágait. Így van ez — s bizony a minisz-
ter ur humora és bölcsesége mögül nem az
igazság, hanem ama bizonyos lóláb kandikál
elő, melyen nagyon is felismerhető az eredet
szatiri jellege. Szatiri vagy jobban mondva:
szatirikus eredete. Csak azt nem tudjuk, hogy
a szatira a szerencsétlen kisebbségi tanulóknak
és szülőknek, vagy pedig — önmagának, — a

miniszter ur ökegyelmességének szól-e?

Es még egyet. Ha a miniszter ur az egye-
temekre tényleg csak komoly és hasznos ele-
mek beszivárgását engedi meg, úgy reméljük,
tudja, hogy az egyetemek komolyságát és rend-

jét egyetlen kisebbségi diák sem igyekezett
megzavarni. Ez az intenció tehát nem indokolja
azt a szigorúságot, melyet az érettségi vizsgá-
kon éppen a kisebbségi tanulók ellen fogana-
tosítottak.

A kisanant külügyminiszterei összegyűlnek a kisebbségi kérdés megvitatására

Románia a magánoktatás és a telepese panaszokkal szemben kikéri a többi kisanant-állam tanácsát

(Bucuresti-Bukarest, július 13. Az Uj Kelet
tudósítójától.) A „Pesti Napló“ bukaresti táv-
íratot közölt szombati számában, melyben arról
ad hírt, hogy a kisanant államok közelebről
újabb konferenciát tartanak a magyar-kérdés
megvitatására. A hírt a bukaresti lapok is át-
vették és ennek nyomán a külügyminisztérium
a következő kommunikét adta ki:

A külügyminisztériumban a minisztertanács
által delegált bizottság gyűjti az adatokat az
őszi népszövetségi ülészekon megbeszélésre ke-

rülő kérdések ügyében. Az adatok összegyű-
tése a kisebbségeknek a magánoktatás reform-
járól szóló javaslat elleni panaszokra és a te-
lepesek memorandumára, amely tudvalevőleg
szintén a népszövetség előtt fekszik, vonatkozik.

Politikai körökben valószínűnek tartják,
hogy Románia a kisanant többi államainak
támogatását fogja kérni ezeknél a kérdéseknél
s így nem lehetetlen, hogy közelebről újból
összeülnek konferenciára a kisanant külgy-
miniszterei.

Egy nemzetipárti vezért letartóztattak azzal az ürüggyel, hogy banditákkal cimborál

(Bucuresti-Bukarest, július 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Joan Margarit gorji ügyvéd, a
nemzeti párt egyik vezetőembere, akit tudvalevőleg a targu-
juli pótvalasztáson Popescu kapitány, a
Dobrescu volt ilfovi dékán inzultálójá letartóztatott, amiért a nemzeti párt jelöltjének korteske-
dett, csütörtökön idézést kapott Popescu kapitánytól, hogy jelenjen meg a csendőrségen. Mar-
garit tényleg megjelent a csendőrségen, ahol Popescu közölte vele, hogy komoly bizonyítékok
vannak a keze között, hogy Margarit összeköttetésben áll Tomescu és Munteanu banditákkal.
Emiatt Popescu azonnal letartóztatásba helyezte. Két napig fogva tartották s azután minden adat
hiányában szabadlábra helyezték. Margarit ma megjelent az ügyészségen és feljelentést tett
Popescu kapitány ellen hivatalos hatalommal való visszaélés és rágalmazás miatt. Margarit két-
százezer lej kártérítést kér.

Berlinben Stresemann visszalépésére számítanak

A németnemzetiek rohama a német birodalmi külügyminiszter ellen

(Berlin, július 13. Az Uj Kelet tudósítójától.)
Politikai körökben feltűnést keltett a német
nemzeti párt vezérének, gróf Westarpnak, né-
hány konzervatív és jobboldali lapban megje-
lent cikke. A német nemzeti politikus ebben
a cikkében annak a véleményének ad kifeje-
zést, hogy a német birodalmi kormányának fe-
bruár kilencedikén kelt memorandum, amely a
biztonsági javaslatot tartalmazza, nem az egész
kormány műve, minthogy annak létrehozásában
a kormány német nemzeti tagjai nem vettek
részt. A memorandum — írja Westarp — tisz-
tára Stresemann külügyminiszter felelőtlen kez-
deményezése.

A nagy szenzációt keltő cikke a külügyi
hivatalhoz közelálló egyik könyvatos újság-
ban válasz jött Westarp cikkére. A válasz ki-

emeli, hogy a memorandum igen az egész
birodalmi kormány hivatalos jellegét viseli
magán. A közlés a következő szavakkal végző-
dik: Gróf Westarp fejtegetései aligha fognak
belügyi tekintetben pártjának használni.
Arra azonban alkalmasak, hogy a külügyi
helyzet tisztázódását károsan befolyásolják.

A felelet nem kevésbé feltűnő. A „Vor-
wärts“ szerint a külügyi hivatal ezzel hadat
üzent a legnagyobb kormánypárt vezetőjének.
Stresemann és a németnemzetiek közötti ellen-
tét most már olyan mértékben éleződtek ki,
hogy minden eshetőséggel számítani kell. A
„Berliner Tageblatt“ szerint számítani kell
Stresemann visszalépésével és azzal, hogy ebben
az esetben a külügyminisztert a londoni követ-
ségi állásra neveznék ki.

Amerika ragaszkodik a Kína-konferenciához

A kel-ti helyzet mind sulyosabbá válik

(Washington, július 13. Az Uj Kelet tudó-
sítójától.) Az Unio elnöke, Coolidge egészen
váratlanul magához kéréte Kellogg külügyi
államtitkárt, ugyszintén Grew államtitkárt, akik
szabadságon voltak. A tanácskozás tárgya a
kinai kérdés volt és főleg azt vitatták meg,
vajjon Amerika ragaszkodjon-e egy kinai kon-
ferenciához, vagy pedig engedjen a többi ha-
talmas kívánságának, amely a konferencia el-
halasztását kívánja. Hivatalos körök a helyze-
tet veszedelmesnek ítélik, vagy, hogy a konfe-
rencia elhalasztása nem valószínű, mert a hely-
zet javulását egyedül ettől remélik. Rámutat-
tak arra, hogy Anglia, Japán és Franciaország
a washingtoni konferencia alkalmával annak
idején szükségesnek tartotta a kinai ügyek ala-
pos megtárgyalását. Most tehát rá kell e ha-
talmakat szorítani arra, hogy az akkori igére-
tüknek tegyenek eleget.

Moszkvából Washingtonba érkezett hírek
szerint nemrégiben több egységből álló repülő-
rajt küldtek Peking felé. Ezek közül hat repülő-
gép Uda és Urga között, a Góbi-sivatagban
egy orkán kellős közepébe jutott. Egyike a
repülőknél kénytelen volt leszállani. A többiek
Udába érkeznek és legközelebb beérnek Pe-
kingbe. A repülők ötvenöt óra alatt hatezeröt-
száz kilométert tettek meg.

Honkongot elzárták Kantontól

Ugyanezen hírforrásból jelentik, hogy Hon-
kong teljesen el van szakítva Kantontól, mint-
hogy a kantoni tengerészszövetség ráparancsolt
a kinai matrózokra, hogy hagyják el a folyami
gőzösöket.

Sanghaiban a terroristák megfélemlítési ki-
sérleteiket megismételték. Üzleti szempontból
a helyzet általában nagyon sulyos.

kizárólag
TOL

sírt, mert ez
és kiadós!

nyámin nagyváradi
készül, szigoruan
bírási szerint.

& HIENZ Cluj
Telefon 1-18.

b a késnélküli
DEAL

rotváló por
ly az ország legre-
gyártmánya, mely
ujjonnan átprepa-
az arcot nem marja
kellemes há-
hagy utána.

az „DEAL“ felírásu

el fodrász
rdinand 30.

Rador 2450

zi-
kok

ktáron

séggel küld
ter, Cluj

onatok a francia

Canada
Mexiko
I - Antillák
r - Tunisz

gyekkel szolgál:

Bucurest.

dia
satbuc.

Rador 269

olyagátalmak-
éguel, iz ületi

n öen használt
ntalmakn:l.
házi elkészítése.
ik az en ézéstét.

...szavazatot rendel-
...nénye szerint az egye-
...bbsége a házrész el-
...
...munkatársunk előtt
...étel lebonyolítása után
...dnek az aggmenház
...unkálatok és elvár-
...on belül a kolozsári
...aggmenháza lesz.
...móljában lesz a be-
...alapokra fektetni.

Érte
torváltásra.
utották
...ség érte vasárnap
...ébe utazott a szená-
...égre messze ivben re-
...kificamodott, azon-
...tták az angersi kór-
...mikor a narkózisból
...k véleménye szerint,
...gye szenátorává vá-

sították
ssische Zeitung
...en. És még az a kis
...esz az övé. (Kaant
...alevőleg időközben

...t. Sápadt és sovány
...angja reszketős és a
...ak. Hedzsász szul-
...aliásan ülte meg a
...
...cikkét:
...gta a fejszjét Nem
...deklarációt és har-
...na ellen. Azt hitte,
...és hogy a zsidók
...
...ti, Hogy Husszeim
...tutasították és új
...zigejét jelölték meg-

ők
állam
ug az erdélyi

...rozott ígéretet is
...zve, hogy a köve-
...a mérnökök szá-
...dezideig csak igé-
...elmaradt. Az ál-
...tt szerződést csak
...illik a mérnökö-
...munkálatok elvég-
...
...ező mérnökök is
...rakozást és e hó
...zatot hoztak, mely
...földmívelésügyi
...yi birtokrendező
...az agrárreform
...kálatait, miután

...bajlódunk —
...már hitelünk is
...kat sem vagyunk
...sürgösen intéz-
...senek, mert az
...ben kénytelenek
...az egész segéd-
...
...ő terminusát ju-

leheünk!
...ben és üzletben,
...etnek, Vidéken:
...b, Sz. Somlyó,
...sárhely, Barót,

lius 20-ában állapította meg, mely időre, ha a
miniszter az ezévre esedékes 3 millió 169 ezer
és a mult évről még esedékes kb. 3 millió lejt
meg nem fizeti, megáll Erdélyszerte az amegy
is vontatottan haladó földbirtokrendezés.
A kormány nemtörődomsége annál is inkább

A szalontai postafőnök véresre vert két védtelen nőt

A Feuerlicht család hálvárija egy eltévedt csomag dohányért

(Salonta Mare, július 13. Az Uj Kelet tudó-
sítójától.) A brutalitásnak ijesztő példáját szol-
gáltatta a napokban a nagyszalontai postafőnök
ur, aki két védtelen nőt tettelegességgel próbá-
lta ki jobb sorsa méltó nyerserejét. Erde-
mes, hogy e kiváló férfiú nevét feljegyezzük:
Moza Györgynek hívják, aki mint postafőnök
a nagyszalontai trafikosok dohánykintalását is
ellátja. Ez utóbbi minőségben követte el azt a
tettet, melyet az alantikban részletesen re-
gisztrálunk.

A postafőnök ur brutalitását elszenvedő
két zsidónőnek: Feuerlicht Ilonkának, illetve
édesanyjának fűszerkereskedése van Nagy-
szalontán, amellyel kapcsolatban trafikengedé-
lyük is van. A családfő nemrégiben Palesztin-
ába utazott s így Feuerlichtné és Ilonka nevű
nagy leánya vezetik az üzletet. A mult hét
péntekén Feuerlichtné egyik gyermekét egy
kisfiúval a postafőnökségre küldötte, hogy a
megrendelt trafikmennyiséget elhozzák. A
kiutalt trafikmennyiséget annak rendje és
módja szerint a gyermek át is vette a posta-
főnökségen és kifizette az érte járó díjat.
Ezután hazament, otthagya a kisfiút, aki
vele ment, hogy a trafikot haza hozza. A
postafőnök kisfiára bizta a dohány kiadását,
aki tévedésből egy csomaggal több trafikot
adott ki, mint amennyi járt volna. Ezzel az
egy csomag többlettel hozta haza Feuerlichték
megbizottja a kiutalt dohánymennyiséget.
Feuerlichtné és Ilonka nevű leánya, akik —
hetivásár lévén — nagyban el voltak foglalva
az üzletben, nem vették mindjárt át a dohánymen-
nyiséget, hanem félretették, arra gondolva,
hogy majd ha idejük lesz: a rendelőív szerint
veszik át a trafikot.

Alig telt el tíz perc a trafik hazahozatala
után, mikor a postafőnök megbízásából két
postaalkalmazott jelent meg Feuerlichtéknél,
— a postafőnök fiának kíséretében — akik
erélyes hangon követelték, hogy adják vissza
azt az egy csomag dohányt, amelyet tévedés-
ből maga a postafőnök fia adott ki. Erre a
felszólításra Feuerlichtné felszólította a posta-
sokat, hogy nézzék át a csomagot maguk és
vigyék vissza a fölősen kiadott trafikot.

A postások ki is vették a csomagtól a fő-
löseget s odaadták a postafőnök fiának, akivel
együtt megindultak vissza a posta felé. Utköz-
ben a postások találkoztak az egészen feldühö-
dött postafőnökkel, aki kikapta kisfia kezéből
a dohányt és hangosan ordítani kezdett:
— Tolvaj, rabló, gazember zsidók, elloptátok
a dohányomat!

De a káromkodással nem elégedett meg,
hanem berontott Feuerlichték üzletébe s ott is
a fenti jelzőkkel támadt a védtelen nőkre.
— Hogy meritek az én fiammal vitetni a
dohányt? — támadt rájuk.

Feuerlicht Ilonka, aki a sok munkától egé-
szen kimerült volt, mikor a postafőnök az üz-
letbe lépett, éppen az üzlettel szomszédos
szobában pihent a pamlagon s mintegy félálom-
ból felriadva hallotta meg a nagy kiabálást.
Miután féltette édesanyját, kinézett az ajtón.
Amint a postafőnök ur meglátta a leányt, min-
den további nélkül reárontott, ráncigálni kezdte
s folyton azt ordította a megrémült leánynak:
— Te tolvaj, te loptad el a dohányomat,
rögtön vidd vissza a postára!

Feuerlicht Ilonka hiába védekezett, hogy
nem tud semmiről semmit, a postafőnök annál
dühösebb lett. Berontott a szobába, a leányt
hajánál fogva megragadta, leteperte a földre és

furcsa világitásba helyezi az ügyet, mert az
agrárreform a földgénylő lakosságnak megtiltja,
hogy a mérnökök munkáját honorálja, holott
a paraszok szívesen fizetnék a holdanként
20—30 lejnyi összeget, csak minél hamarabb
hozzájuthassanak igényelt földjeikhez.

agyba-főbe verte. Feuerlichtné leánya védelmére
sietett, mire a postafőnök az anyára vetette
magát és őt kezdte ütlegelni. Erre a leány fel-
ugrott, hogy édesanyján — aki szívbeteg nő —
segítsen, mire a postafőnök újra a leányra ron-
tott, majd kirohant az üzletbe, hogy valamit
felkapjon és azzal ütlegelje a védtelen nőket.
Szerencsére Feuerlichtnének volt annyi lélek-

jelenléte, hogy magára zárta az ajtót s így
mindketten megmenekültek a további inzult-
usoktól.

Feuerlicht Ilonka a brutális postafőnök tá-
madásai után sirógöröcsöket kapott s csak este
tért magához.

Jellemző az esetre, hogy a járásörmester,
miután értesült arról, hogy a két nő ügyvéd
utján tett feljelentést a postafőnök ellen, azzal
a hírrel jelent meg Feuerlichtéknél, hogy mi-
után Feuerlichték nem neki tettek mindjárt
jelentést az esetről, a postafőnök ur semmiféle
büntetésben nem fog részesülni. A két lebru-
talizált nő az ütlegek tekintélyes nyomairól
láttelelet vétetett fel.

A brutális eset Nagyszalonta lakossága kö-
zött érthető izgalmat keltett, miért is mindenki
nagy érdeklődéssel várja a további fejlemé-
nyeket.

**Egy érettségi vizsgabiztos
bepörölte a közoktatásügyi minisztériumot**

Száz növendék helyett csak harmincan jelentkeztek vizsgára Tiginában

(Bucuresti-Bukarest, július 13. Az Uj Kelet tudósi-
tójától.) Tafrali jasi egyetemi tanár,
aki a tiginai érettségi bizottság elnöke volt, költségeinek megtérítésére pert indított a köz-
oktatásügyi minisztérium ellen. Az ügy előzményei a következők: A közoktatásügyi miniszter
Tufralit kinevezte a bizottság elnökévé. Száz érettségizőre számítottak, ahelyett azonban csak
harminc jelentkező állott vizsgára. A befizetett illetékekből az elnöknek csupán 4000 lej jutott,
költségei azonban meghaladták a haterzer lejt. Kérte a minisztériumtól napidíjainak és költség-
többletének megtérítését. Miután a minisztérium ezt megtagadta, pert indított ellene.

**Befejezték a bizonyítási eljárást a tömeggyilkos
Angerstein ügyében**

Álomkórban szenved a gyilkos. Ítélet e héten várható

(Berlin, július 13. Az Uj Kelet tudósítójá-
tól.) A limburgi törvényszék Angerstein tömeg-
gyilkos ügyében befejezte a tanúkihallgatásokat.
A mai napon egyetemi tanárokat és orvosokat hall-
gattak ki.

Soetbeer professzor vallotta, hogy Angersteinné
gyakran jól érezte magát, azonban mindig valahogy
hirtelen rosszulról panaszkodott. Minden jel arra
vallott, hogy vérbaajos volt. Angerstein ugyan eleinte
tagadta ezt, később azonban ő is beismerte és ki-
jelentette, hogy saját betegségét is felesége származ-
tatta rá.

— Megfigyeltem — mondotta a professzor, —
hogy Angerstein nagyon gondos és figyelmes férj
volt és azért aljasságnak találtam, hogy az asszony
ellen ilyen csunya vádat kovácsolt. Én nem hittem
a vádakban és az volt az érzésem, hogy Anger-
stein komédiázik.

Spieß frankfurti tanár Angersteint az orr- és
tüdőtüberkulotikus megbetegedéseiben kezelte. Teljes
gyógyulás sohasem állott be. Angersteinné is tu-
berkulózisra volt gyanus, azonban a betegségét
pontosan kimutatni nem lehetett.

Egy másik orvosi szakértő hangsúlyozta, hogy
Angerstein és két nővére már gyermekkorukban
tuberkulotikusak voltak. 1904 óta a vádlottnak
bordatuberkulózis volt, úgy, hogy egyik bordáját
el is kellett távolítani.

Dr. Keiser tanu és Weidt professzor Anger-
steinnén nem állapítottak meg szervi megbetege-
déseket. Szerintük az asszony csak nagyfokú ideges-
ségben szenvedett.

Ezzel lezárták a bizonyítási eljárást. Még csak
Angerstein védője beszélt röviden arról, hogy a
gyilkos álmokkórban szenved. Este hat órától
a következő reggel nyolc-kilenc óráig szokott aludni
anélkül, hogy közben felébredne.

A vádlott: Azelőtt alig tudtam aludni vala-
mit, most azonban képes lennék egész napomat és
éjjleimet végig aludni. A feleségem meggyilkolását
követő nagy izgalmam óta alszom és azt tapasztal-
tam magamon, hogy minden nagyobb izgalom
után fokozódik az álmom.

A vád- és védőbeszédok előkészítésére a tár-
gyalást egy nappal elhalasztották. Ítélet e hét
első napjaiban várható.

Az Aachen-tó partján meggyilkoltak egy bolgár diákokot

**Ugyanahhoz a politikai párthoz tartozott, amelyhez Theodor Panica.
Működik Cankov bécsi szervezete**

(Bécs, július 13. Az Uj Kelet tudósítójától.)
Titokzatos gyilkosság hírért jelentik Innsbruckból. Az
Aachen-tó partján egy harmincéves férfi holttestére
akadtak, körülbelül egy hónapig fektühetett a víz-
ben, míg végre a hullámok partra dobták.

A holttest teljesen fel van puffadva,
a ruhák rongyokban lógnak róla, a keze
és a lába pedig dróttal van összekötve.

A drót a tótól százméternyi távolságra fekvő
karám kerítéséből való. Ruhájának egyik zsebében
egy ötvenezerekoronás bankjegyet, egy bolgár
nyelven írott újságot és egy teljesen átnevese-
dett notic könyvet találtak, amelyben cirill nyelven
néhány felírás volt. Egyéb írást, amelyből a személy-
azonosságra lehetett volna következtetni, nem
találtak.

A rendőrség nyomozása szerint az áldozat Mi-
sef Karokof bolgár diák lehet, aki

május tizenötödikén hirtelen eltűnt az
innsbrucki egyetemről.

Társai akkor nem kutattak utána, mert azt
hítték, hogy valamelyik németországi, vagy bécsi
egyetemre iratkozott be. A rendőrség most kérdést
intézett ezekhez az egyetemekhez, de Karokofot

egyiken sem ismerték. Ez a körülmény is való-
színűvé teszi azt, hogy az Aachen-tó partján talált
holttest Karokofé.

Az innsbrucki bolgár diákok vallomása szerint

Karokof a föderalisták csoportjába tar-
tozott, abba a politikai párthoz tehát, amely-
nek egyik vezetője a bécsi Burgszínház-
ban néhány héttel ezelőtt meggyilkolt
Teodor Panica volt.

Karokofot úgy ismerték, mint kommunistát, de a
bolgár föderalistákat, anélkül, hogy erre komolyabb
ok volna, általában kommunistáknak nevezik.

A diákok valószínűtlennek tartják, hogy Karokofot
meggyilkolták volna és azt hangoztatják, hogy való-
színűleg öngyilkos lett. Mint a bécsi bolgár emig-
rások beszélik, nincsen kizárva, hogy Karokofot
az „Otes Paisy“ szervezet, amely tudvalevőleg
Cankov jelenlegi miniszterelnök hiveiből áll és
a föderalisták nagy ellensége, tette el
láb alól.

A rendőrség ennek ellenére más irányban is
nyomoz. Karokof ugyanis a harmadik már, akit az
Aachen-tó partján holtan találtak, Junius 18-án
majdnem ugyanazon a helyen fogtak ki egy See-
feld nevű turistát, rá tizennégy napra pedig egy

Fontos! Menetjegyek Fontos!
Kaphatók az utazóközönség kényelmének teljes ki-
elégítésére, bel- és külföldi utazásoknál, minden
osztályra, vasúti, tengeri és légi utakra az „Agen-
tia Wagon Lits“-nél Cluj, New York szálloda.

Nagyon olcsó száraz vegyi ruhatisztítás CZINK, Cluj

negyvenéves férfi holttestére bukkantak, amelynek kiletét még máig sem tudták megállapítani. A rendőrség lehetségesnek tartja, hogy

sorozatos rablói kosságokról van szó.

A világot egy tévedés választja el a békétől

Francia intellektuelek morgalma a háborúért való felelősség békés megállapításáért. Németország bűnössége ma dogma

(Páris, július 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az „Ere Nouvelle“ egy újonnan alakult társaságnak nyílt levelét közli. A társaság a népszövetségi liga sok tagjából alakult és a nyílt levél tanárok, írók és újságírók írták alá. A nyílt levél többek között ezeket mondja: Egy tévedés választja el a világot a békétől. Ez a tévedés az, amely áthidalhatatlannak mutatja a Németország és Franciaország közötti ellentétet. A német közvélemény nem a reparáció anyagi oldala ellen zúdult fel. Németországot az háborította fel, hogy erőszakkal akarják tőle kicsikarni annak a bevallását, hogy ő az oka a háborúnak.

Franciaország ennek ellenére ragaszkodik ehhez a dogmához. Az emberiségnek ezt az írásit perét csak nemzetközi döntőbírság intézheti el. Német-

— **Ausztria nem épít municiógyárat.** Bécsből jelentik: Több külföldi lap nyomán a csehszlovák sajtóban is napvilágot látott a hír, hogy Enzelsfeldben állami municiógyár létesül, amely Csehszlovákiának municiót fog gyártani. A hír — mint a „Die Stunde“ írja — nem felel meg a valóságnak, mert egy ilyen gyár építése ellentmond a békeszerződés rendelkezéseinek. Megállapították, hogy a hírt egy Bécsben élő németnemzeti újságíró költötte, aki pártállásának szájaize szerint már több ízben adott le ilyen tendenciózus híreket.

— **A Magyar Párt értekezletre hívta össze a középiskolai igazgatókat.** A Magyar Párt vezetősége holnap délelőttre értekezletre hívta egybe a felekezeti középiskolák igazgatóit, hogy a szeptemberi pótvizsgákhoz szükséges teendőket megbeszéljék. Az értekezleten statisztikát fognak összeállítani a mostani vizsgákról. A Magyar Párt felhívta az iskolaigazgatókat, hogy hozzák magukkal hozzanak a téziseket, amelyeket a növendékek kaptak a vizsgákon, hogy megállapítsák, mennyiben befolyásolták a tézisek a vizsgák eredményét.

— **Tizenöt gázmérgezés egy nap alatt.** Berlinből jelentik: Kedden tizenöt ember követett el öngyilkosságot gázzal. A legtöbb esetben tüzoltókat hívtak segítségül. A tizenöt eset közül tíz esetben megmentették az öngyilkosjelöltet. A többi meghalt.

— **Női pilóták Törökországban.** Az angolai pilótáskolában három nő kérte felvételét. A török reformisták ebben a női emancipáció mozgalom nagy sikerét látják.

— **Felesége szemeláttára morzsolta szét a vonat.** Bécsből jelentik: A wöslauer vasúti állomáson hétfőn súlyos szerencsétlenség történt. A Bécsbe menő olasz gyorsvonat elütött egy 33 éves bécsi kereskedőt és felesége szemeláttára szétmorzsolta. A szerencsétlenségért állítólag az állomási hivatalnok felelős, aki későn jelezte a gyorsvonat érkezését, úgy, hogy a személyvonatra várakozó utasok nem tudták idejében a sinekről menekülni.

— **Halálos kerékpárösszeütközés a Szappan-utcában.** Csütörtökön este Frank Benő tizenhétéves bádigos-segéd munkája elvégzése után kerékpárral távozott az egyik Széchenyi-téri műhelyből. Frank utja a Szappan-utcán vezetett keresztül, ahol a sötét utcában az egyik kanyarodónál egy szembejövő kerékpár beleütközött a Frank Benő kerékpárjába. Az összeütközés olyan erős volt, hogy a sebesen száguldó Frank Benő iv alakban zuhant fejjel előre az utca aszfaltburkolatára. Néhány másodperc alatt a fiatal bádigos-segéd visszanyerte erejét és kissé tántorogva ugyan, de folytatta útját a lakására. Másnap egész napon keresztül dolgozott a műhelyben, csupán a késő délutáni órákban panaszkodott, hogy a fején szaggató fájdalmat érez. Este, amikor befejezte a munkáját hazatért lakására, ahol azonnal ágyba feküdt, de néhány perc alatt annyira rosszul lett, hogy szállásadói a mentőket értesítették, akik Frank Benőt beszállították a klinikára. A klinikán az orvosok agyvérzést konstataáltak és azonnal kezelés alá vették a szerencsétlenül járt fiatalembert, akin azonban az orvostudomány már nem segíthetett, mert néhány óra alatt meghalt. A tragikus véget ért fiatal ember édesapja Frank Mór zsidói kereskedő iránt városszerte nagy részvét nyilvánult meg.

Innsbruckból ma egy bizottság utazott ki az Aachen-tóhoz, ahol részletes vizsgálatot fog lefolytatni. Ki fogják hallgatni a környék lakóit, valamint lehetőleg mindazokat a turistákat, akik a gyilkosságok idejében a tó partján megfordultak.

országtól azzal a fenyegetéssel csikarták ki bűneinek bevallását, hogy ellenkező esetben a háborút végleges megsemmisítésig folytatni fogják. Azonban jogtalan dolog egy népet becstelenségre itélni. Ezért a békeszerződésnek idevonatkozó szakaszait meg kell változtatni.

Természetesen a német nacionalizmusnak nem szabad félreértenie Franciaországnak ezt a lépését. Itt nem arról van szó, hogy Franciaország bevallja saját gyengeségét, hanem arról, hogy hatalmas lépést tesz az emberiség szolidaritása felé. Vajoná kellő megértéssel fog-e Geóthé Németországa ez iránt a lépés iránt viseltetni? — Az „Ere Nouvelle“ megjegyzi, hogy ennek a nyílt levélnek már hetekkel ezelőtt meg kellett volna jelennie, de ezt Hindenburg megválasztása késleltette.

— **Leégett egy galaci malom és egy fémárugyár.** Bukarestből jelentik: Galacból érkezett jelentés szerint az ottani Stea műmalomban eddig ismeretlen okból óriási tűz keletkezett, mely csakhamar átterjedt a közvetlen tözsomszédságban levő Izbanda fémárugyár épületére is. A tűz olyan mértékben terjedt, hogy tartani lehetett attól, hogy az egész utcát elpusztítja és emiatt azonnal kiirtették a Gloria-utcát. Szerencsére sikerült a tűz terjedését megakadályozni, a két gyárpépület azonban nagyrészt a tűz áldozata lett. A kár óriási.

— **Merényiét készült a mexikói elnök ellen.** Berlinből jelentik: A mexikói elnök ellen tegnap merényletet kíséreltek meg, amelyet csak az utolsó pillanatban sikerült megakadályozni. Calles elnök éppen utra készült és a vonatra akart szállni, amikor észrevették, hogy a mozdony egyik kerekét meglazították. Szigorú vizsgálat indult meg.

— **Chilében elbocsátották hét kommunista egyetemi tanárt.** Valparaisói jelentés szerint a chilei kormány elbocsátott hét egyetemi tanárt kommunista propaganda miatt. A tanárokat megfosztották nyugdíjigényüktől is.

— **A nyári meleg jól jövedelmez a besurranó tolvajoknak.** Ma reggel félhét óra tájban egy ügyes tolvaj bejutott a Buza-utca 8. sz. alatti házba, ahol a nyitott ablakon keresztül bemászott a házban lakó Baga Ödön lakására, ahol nem zavartatta magát a ruhában alvó Baga-családtól, hanem azonnal munkához látott és amikor munkáját befejezte azon az uton, amelyen jött, távozott a lakásból, vigyázva arra, hogy ne zavarja a család nyugalmát. Reggel, amikor a Baga család felébredt, elszörnyülködve tapasztalták, hogy nem szívesen látott látogatójuk volt, aki az utolsó darab fehérneműig minden elképzelhető ruhadarabot, több ezer lej értékű ezüstneműt, egy pénztárcát, amelyben többek között egy tizezer lej értékű váltó volt, valamint több más értékes darabot elvitt. Bagák a lopásról azonnal jelentést tettek a rendőrségnek, ahonnan megindították a nyomozást a tettes kézrekerítése végett. A rendőrségnek az a gyanúja, hogy ezt a betörést, valamint az utóbbi időben elkövetett hasonló betöréseket is egy és ugyanazon személy követte el, aki kihasználja a nyári hőséget és a hálósobák nyitott ablakain keresztül bemászik a lakásokba, ahol hozzá kezd nem egészen áldásos munkájához. A rendőrség a nyomozást ebben az irányban is kiterjeszti.

Amzel utóda

Stern Sámuel

Artsa. כשר

étterme

Oradea-Mare, Nagypiac-tér 7. sz. Ujnonnan átalakítva és megnagyobbítva megnyíll. Abonenseket, társas estélyeket, lakodalmak rendezését olcsón vállalom.

Elfogadták a francia költségvetést
Páris, július 13. A kamara a vasárnapról hétfőre virradó éjszakán 415 szavazattal 140 ellenében elfogadta az új költségvetést. A szocialisták és a kommunisták ellene szavaztak.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bannági zsidóság napilapja
Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Pálffy Jenő tudós kollégám cikket írt egy kozsovári napilapba a zsidókról, még pedig a palesztinai zsidókról. Isten a megmondhatója, hogy

mennyi mindenféle könyv jelent meg az utolsó öt esztendő alatt, Európának szinte minden nyelvén és minden országban az épülő zsidó Palesztináról és én megvallom őszintén, hogy tulnyomó részükben ezeket a komolyanvevésre igényt tartó könyveket sem szeretem valami nagyon. Hiszen nem mondom: a kezdetek kezdetén még csak jó volt.

Egyik másik hívatásos író, vagy dilettáns valami módon Palesztinába került, ott tartózkodott a turistacsoportjával két hétig, vagy még ennél is hosszabb ideig, keresztültulazott egy vagy két zsidó falun, megnézte a Beceal műtermeit, Tel-Avivban végigsétált a Rothschild-boulevardon, aztán hazajött és megvolt győződve róla, hogy a kis ujjában hordja az egész államépítés problémáját, az egész zsidókérdést és hacsak tehetné, föltétlenül könyvbe foglalta a palesztinai zsidó államra vonatkozó észrevételeit és véleményét. Mondom, kezdetben ez nem is volt olyan rossz. Ezek a két- és négyheti turisták kivétel nélkül szinte megbabonázva kerültek haza Palesztinából és a látottak frappirozó szokatlanságának és sokszor nagyszerűségének hatása alatt, valóságos dithirambusokat írtak az ujjáépülő országról. Nem volt ebben kivétel, Mac-Donald angol miniszterelnöktől kezdve az utolsó dilettánsig. És ez jó volt így, — bizonyos ideig. Mindaddig, amíg a lelkesítés fontos, sőt egyik legfontosabb tényező volt a kezdődő országépítés művében. De az országépítés hála a zsidó nép egyszerű életerjének hamarosan praktikus tettekbe realizálódott és ma már, amikor Kremeneczy felülmével kinn van Palesztinában, ma már, amikor Rutenberg talán a világ egyik legnagyobb villanytelepét csinálja a zsidók országában: egész Kisázsia részére, amikor gyárak, faluk, városok amerikai módra, máról holnapra szinte a földből nőnek ki, amikor — és ez a legfontosabb — a bevándorló zsidó tömegek gazdasági elhelyezkedést, munkát, kenyeret kívánnak: ugyan kinek kellene manapság már ezek a jöhiszemű dilettáns turistalelkeseződések? És ezek még csak hagyján. Mert akármennyire is nem a reális életet szolgálják, mégis újabb és újabb látottak alapján, újabb és újabb impressziókat tárnak az olvasó elé.

De mit mondjak egy olyan — nem is könyvről, — hanem újságcikkről amely másfélhasáb terjedelemben az egész Palesztina-ügyről kíván megfőlebbezhetetlen képet rajzolni és amely cikknek írója, szemelláthatólag nem is volt Palesztinában, vagy legalább is az utolsó öt évben nem, még csak két hétig sem. Pedig higgye el nékem Pálffy kollégám, hogy kétheti ottartózkodás legalább is föltétlenül szükséges arra, hogy az ország gazdasági lehetőségeiről és társadalmi viszonyairól igaz képet tudjunk rajzolni. Csak így lehet elkértni azt, hogy olyan, szinte ösztönizelőtől képek és képzetek ne tarkítsák a leírást, mint amilyenek Pálffy kollégám cikkében ékeskednek. Érdemes belőle néhány sort, elrettentő például, szószertint idézni. Azt írja az én nagyon tisztelt kollégám:

Magas képzettségű emberek túdólnak oda, hogy kitegyék magukat a leghihetlenebb nélkülözéseknek, koplaljanak, vad pusztaságon, kietlen sziklán, gyilkos forróságban törje fel munkához nem szokott kezüket az ásó, a kapa, a balta, sátor alatt háljanak, olyan mesterséget folytassanak, amihez nem értenek, pedig ha érténe nek hozzá, még akkor is nehéz volna gyakorlása ismeretlen viszonyok között. Ha érdeklődnek sorsuk iránt, mosolyogva mondják el kinjait, gondjaikat, mintha csak középkori mártírok, anachoréták, remeték volnának, akiket egy eszme szállt meg, amelyről nem fordítják el figyelmüket egy pillanatra sem, amelynek rajongói. Aui másutt rémült felhorkanást okozna, ha arabok lesből hol egyiküket, hol másikukat lövik le, rabolják ki, úgy tűnik itt föl, mint elkerülhetet-

len roshatatlanság

Ugyan

— mert

még a leg

esztendőre

kötetés m

Európa kö

volt olyan

sorsra érd

magóriát k

az ellenke

ságot szer

ülők a k

Palesztin

Európában

hogy Erdé

délybe ne

vad puszt

ságokról.

hogy az ar

kat lövik

kollégám, t

Hol van m

az anacho

Azok az

és éheznek

magának a

a hivatalos

meglátta vo

ségének az

nincsen mu

vesszük a n

Palesztin

ezer újabb

munkanélkü

az új zsidó

azokat az ar

csak úgy uton

landót, hát e

kát kapnak

gyárakban v

azt is, hogy

kát és arab

dolgoznak egy

soha se lett

De ezek az e

hanem polit

Ebben a polit

vagyunk, min

a gazdasági h

vagy a viszon

az ártani aka

— Herzi

délelőtt tízene

ifjak rendezés

ünnek zajlott

templom ezalk

Az első szón

Mizrachi nevé

vallástól fütött

Klein Elijahu,

majd Ullmann,

nevében magya

tást, amely He

az egész zsidó

nagyszabásu

sorát. A király

éneklése után

beszületes mun

— A Kere

befejeződött

Keren Hajjeszó

döttei e hét vé

turájukat. Kör

szerdán délelött

szylvániai K. H.

udvaron nagy k

az üdvözlések u

gátusokat szállá

mében másfélór

dr. Friedemann

elért eredménye

felsőszította Dés

ségét az országé

hatása alatt rövi

körülbelül egyne

gátusok kétnapi

összeg meghaladt

érdekében eredm

sányi Jenő, Lux

abarisszia.

EK

rdélyi és balti zsidó... és dr. Marton Ernő... 85 lei, negyedévre... egész évre 850 lei... nyomását csak a forrás... jék meg.

aptár

am cikket irt egy ko... még pedig a palesz... megmondhatója, hogy... mindenféle könyv jelent... utolsó öt esztendő alatt... szinte minden nyelvén... országban az épülő... esztináról és én meg... szintén, hogy tulnyomó... ezeket a komolyan... igénytartó könyveket... retem valami nagyon... em mondom: a kezdetek... még csak jó volt... vagy dilettáns valami... ott tartózkodott a... vagy még ennél is... ott egy vagy két zsidó... útermeit, Tel-Avivban... évárdon, aztán hazajött... egy a kis újjában hordja... aját, az egész zsidó... ltétlenül könyvbe fog... mra vonatkozó észre... om, kezdetben ez nem... t- és négyheti turisták... rázva kerültek haza... appirozó szokatlanságá... nek hatása alatt, való... z újjépülő országról... Donald angol miniszter... ttánság. És ez jó volt... addig, amíg a lelkesítés... tényező volt a kez... De az országépítés hála... ének hamarosan prak... és ma már, amikor... n van Palesztinában... talán a világ egyik... álja a zsidók országá... amikor gyárak, faluk... l holnapra szinte a... és ez a legfontosabb... gazdasági elhelyezke... annak: ugyan kinek... a jóhiszemű dilettáns... még csak hagyján... reális életet szolgálják... k alapján, újabb és... olvasó élé.

len rossz, a szebb, jobb jövő vérdija. Tántorit-hatatlannal haladnak tovább utjukon az ismeretlenség felé.

Ugyan, ugyan drága kollégám! — Melyik turisztának „szakszerű“ utleírásában olvashatta ezt, — mert bizonyára olvasott ilyesmit. De ilyesmit még a legvadabb fantáziájú turisták is csak öt-hat esztendővel ezelőtt mentek leírni. Amikor az összeköttetés még nem volt olyan szoros Palesztina és Európa között. Amikor a bevándorlás még nem volt olyan tömeges, mint manapság. Amikor a jobb sorsra érdemes olvasó kénytelen volt minden fantazmagóriát bevenni, mert hiszen nem volt módjában az ellenkezőjéről közvetlen, vagy közvetett bizonyosságot szerezni. De manapság? Amikor délelőtt felülök a kolozsvári pályaudvaron és harmadfélnapra Palesztinában vagyok. Amikor nemcsak a művelt Európában, hanem itt is, nem mulik el nap, hogy Erdélyből Palesztinába és Palesztinából Erdélybe ne utaznának emberek? Manapság beszélni vad pusztaságokról, kietlen sziklákról, gyilkos forrásokokról, martirokról, anarchorétákról meg arról, hogy az arabok lesből hol az egyiket, hol a másikat lövik le, vagy rabolják ki! Ugyan, ugyan drága kollégám, tán csak nem aludt öt hosszú esztendeig? Hol van ma már a tavalyi hó! Hol vannak már az anarchorétákról és az arabokról szóló népmesék! Azok az anarchoréták egyáltalán nem kinlódnak és éheznek olyan nagyon, mert ha vette volna magának a fáradságot, hogy a cikke megírása előtt a hivatalos angol statisztikában nézelődjön, akkor meglátta volna, hogy Palesztina az egész földkerekségének az az egyetlen országa, ahol egyáltalán nincsen munkanélküliség. És ha ehhez még hozzávesszük a másik statisztikai adatot, hogy tudniillik Palesztinába az utóbbi időben havonta átlag három-ezer újabb zsidó bevándorló érkezik — és még sincs munkanélküliség, akkor fogalmat szerezhetett volna az új zsidóország gazdasági viszonyairól. Ami pedig azokat az arab fenyegetéseket illeti, akik állítólag csak úgy uton uton-félen lesipukázzák le a jámbor halandót, hát ezek az arab emberek örülnek, ha munkát kapnak a nagy zsidó vállalatoknál, építkezésnél, gyárakban vagy földeken. Tegyük hozzá mindjárt azt is, hogy nemcsak vállalkoznak, de kapnak is munkát és arab meg zsidó munkás olyan békességben dolgoznak egymás mellett, mintha arab-zsidó ellentét soha se lett volna. Pedig bizonyos az, hogy van. De ezek az ellentétek nem utféli gyilkosságokban, hanem politikai küzdelmekben nyilvánkoznak meg. Ebben a politikai küzdelemben éppen olyan biztosok vagyunk, mint amilyen biztosok voltunk és vagyunk a gazdasági hegemoniánkban Pálffy kollégám cikkét. vagy a viszonyokkal való teljes ismeretlenség, vagy az áltani akaró roszindulat diktálhatta. g. j.

Herzl-ünnepély Kolozsváron. Vasárnap délelőtt tizenegy órakor a kolozsvári Ceire Mizrachifjak rendezésében szép és megható Herzl-émlék-ünnep zajlott le a Poale Cedek templomában. A templom ezalkalommal megtelt áhitatos közönséggel. Az első szónok Friedmann Salamon, a váradi Mizrachi nevében méltatta Herzl nagyságát. Zsidó vallástól fűtött beszéde mély hatást keltett. Ezután Klein Eljáhu, a Tarbut tanára, héber nyelven, majd Ullmann Andor, a kolozsvári Ceire Mizrachi nevében magyarul ismertették azt az átalakító hatást, amely Herzl fellépésével új irányt mutatott az egész zsidóság fejlődésében. Dr. Klein Miksa nagyszabású beszédével zárta be a szónoklatok sorát. A királyért való himnusz és a Hatikva eléneklése után a kolozsvári konzervatív zsidó ifjuság beszéletes munkáját dicsérő szép ünnepség végetért.

A Keren Hajjeszód tavaszi kampánya befejeződött. Dr. Friedemann Adolf és neje a Keren Hajjeszód londoni direktóriumának kiküldötteti e hét végén befejezték kéthónapos erdélyi túrájukat. Körutjuk utolsó állomása Dés volt, ahova szerdán délelőtt érkeztek dr. Szönyi Géza, a transylvániai K. H. vezetőjének kíséretében. A pályaudvaron nagy közönség várta a vendégeket, majd az üdvözlések után, hosszú kocsisor kísérte a delegátusokat szállásukra. Este a vármegeyház disztermében másfélórás nagyhatású előadásban ismertette dr. Friedemann az országépítés célját és az eddig elért eredményeket. A beszéd végeztével dr. Szönyi felszólította Dés zsidóságát, hogy teljesítse kötelességét az országépítő-alappal szemben. A felszólítás hatása alatt rövid néhány perc alatt a jelen voltak körülbelül egynegyedmillió lejt jegyeztek. A delegátusok két napot ott tartózkodása alatt a jegyzett összeg meghaladta a félmillió lejt. Az akció sikere érdekében eredményes munkát végeztek dr. Harcsányi Jenő, Lux Mór, Leövy József, az arivák és abarisszia.

Mihalache cikksorozatát ír Munteanu és Tomescu banditákról. Bukarestből jelentik: Mihalache parasztpárti vezér nyilatkozatot adott a lapoknak, melyben megcáfolja azokat a híreket, miszerint a Munteanu és Tomescuval való találkozásuk során számos revolvert adtak át a banditáknak. Az sem igaz, hogy mindenkitől elvettek az értékesebb holmikat. Munteanu felszólította a 18 kocsi utasait, hogy mindenki tegyen le annyi pénzt és értéktárgyat, amennyit akar. Senkit sem motoztak ki, hanem megelégedtek azzal, amennyit jószántunkból adtunk. Mihalache megmentette pénzének nagyrészét, mert kocsijának aljába rejtette el. Egyébként bejelentette, hogy cikksorozatát fog írni az „Adeverulban“ „Banditák országában“ címmel, melyben részletesen ismertetni fogja Munteanuvall és Tomescuval való találkozását.

Bethlen István Gödöllőn. Budapestről jelentik: Bethlen István miniszterelnök nyolcnapos tartózkodásra feleségével együtt Gödöllőre utazott. A miniszterelnököt Horthy kormányzó látja vendégül.

Rejtélyes haláleset Budapesten a Logody-utcában. Budapestről jelentik: A Logody-utca 16. számú ház egyik lakásában halva találták Hlavacek Vincze negyvenéves pincért. Az asztalon egy vizespohár állott, amelynek fenekén mérgező tartalmu fehér por üledék volt. A holttest teljesen felpuffadt állapotban volt és feje háromszor volt nagyobb a rendes emberi fejnél. A rendőrség megindította a nyomozást annak kiderítésére, vajjon gyilkosság, vagy öngyilkosság esete forog-e fenn.

Az Averescu-párt felmondja a csucsai paktumot. Bukarestből jelentik: A „Gazeta Noua“ Averescu tábornokhoz közelálló forrásból jelenti, hogy a „Brassói Lapok“ és a „Gyilkos“ közötti perben hozott bírói döntés miatt a néppárt felmondja a Magyar Párttal kötött politikai paktumot. A „Gazeta Noua“ híradását az illetékes körök kétkedéssel fogadják.

Kormányt alakítanak Párisban az orosz emigránsok. Berlinből jelentik: Az európai orosz emigráció ősszel Párisban Nikolajevics Nikoláj nagyherceg vezetése mellett nagygyűlést tart. Az orosz emigráció vezetői a párisi nagygyűlésen kormányt akarnak alakítani, amelyet el fognak ismertetni a nagyhatalmakkal. Az emigránsok össze fogják állítani hadseregüket, amelyet a Szovjetoroszországgal határos államok rendelkezésére fognak bocsátani. Az orosz emigráció az akció keresztülvitelére hatalmas pénzüsszegekkel rendelkezik.

Egy orvos szánalomból megölte páciensét. Berlinből jelentik: Magrendítő dráma történt az egyik berlini szanatóriumban. Dr. Johan Horn orvos kloroformmal átítatott törülközővel örkre elaltatta egyik hölgy páciensét. Az orvos ezután önként jelentkezett az ügyészségnél és előadta, hogy páciensét szánalomból ölte meg azért, mert kölnijét nem abból a „Bijou“ kivonatból készítette, melyet a Rózsa Royal-drogéria (Főter 26.) árul 55 lejt.

Egy új Atlantisz. A „Scienca Bolteno“ esperanto tudományos folyóirat szerint meglepő hasonlatosságot állapítottak meg nemrég Délamerika patagonjai és Ausztrália, valamint a környező szigetek lakói között. Sok szavuk nemcsak hasonló, de változatlanul használják mindkét részről. Ezenkívül néprajzilag és antropológiailag is sok a közös vonás. A geológusok kizártnak tartják, hogy a két szárazföld valamikor összefüggött volna, viszont még valószínűtlenebb, hogy az őslakók egy 2000 km.-es tengeri utat a meglévő közlekedési eszközökkel megtehettek volna. Ez a felfedezés bizonyára ismét aktualissá teszi az Atlantisz-elméletet, amely tudvalevőleg nem mutatott fel ilyen határozott bizonyítékokat.

Bibó Dénes vezette a Somogyi halálautót? Budapestről jelentik: Bibó Dénes volt főhadnagyot, a Prónay-különítmény hírhedt tagját, ma detektívek keresték a lakásán, mert többen olyan vallomást tettek, hogy Bibó azonos azzal az ál Ferenczy kapitánnyal, aki a Somogyi halálautót vezette.

A legfelsőbb honvédtörvényszék elutasította Léderer kegyelmi kérvényét. Budapestről jelentik: Az „Uj Nemzedék“ értesülése szerint a legfelsőbb honvédtörvényszék visszautasította Léderer Gusztáv kegyelmi kérvényét. A legutolsó szót Léderer ügyében Horthy kormányzó fogja kimondani, akihez a kérvényt a napokban döntés végett felküldik. Lédererné az ügyészségen kihívó magatartást tanúsít és emiatt harminc napig semmiféle látogatást nem fogadhat.

Megkezdődött a Kosztka-per. Buda-pestről jelentik: A törvényszék Langer-tanácsa előtt ma megkezdődött Kosztka István pénzügyi főtanácsos bünpöre. Kosztka tudvalevőleg múltév szeptemberében a Rökkszilárd-utca sarkán feltékezéséből agyonlötte Vulerián Zsigmond huszárezredesét, aki éppen Kosztkánéhoz sietett találkára. Az elnök kérdésére Kosztka kijelenti, hogy bűnösnek érzi magát, de azzal védekezik, hogy a gyilkosság elkövetésekor az öntudatlanságig felizgatott állapotban volt. A tárgyalás több napot fog igénybevenni. Kosztkát Deési Géza védi.

Elgázolta a vonat. Ma délelőtt a bánffy-hunyadi esendőrség telefonon jelentette a kolozsvári ügyészségnek, hogy a közeli Kalota közszékhely szombaton délután haláloskimenetelű baleset történt. Máthé Gheorghie fiatal munkás vagonrakodással volt elfoglalva. Amikor a deszkával rakott vagonra a mozdonyt akarták ráakasztani, a hirtelen rántás következtében a fiatal munkás leesett a vagon tetejéről még pedig olyan szerencsétlenül, hogy a mozgásban levő kocsisor kerekai alá esett, amelyek Máthé Gheorghet halálra gázolták. A kolozsvári ügyészség utasította a bánffy-hunyadi esendőrséget, hogy vezessék be a vizsgálatot annak megállapítása végett, hogy a szerencsétlenségért terhel-e valakit felelősség.

Egy jugoszláv börtönt felgyújtottak a feyencek. Belgrádból jelentik: A bitoljei börtönépületben tűz keletkezett, mely elpusztított valamennyi épületet. A kár hárommillió dinár. A lefolytatott vizsgálat kiderítette, hogy a tűzvész a feyencek okozták azzal a céllal, hogy a beállott zürzavarban elmenekülhessenek. Tervük azonban nem sikerült, mert még idejekorán észrevették sándékukat. A feyencek közül csak kevésnek sikerült a cellák ajtaját felfeszíteni. Elmenekülők nem sikerült, mert a feyveres börtönőrök már várták őket. A feyenceket sikerült minden baj nélkül a bitoljei katonai fogházba álszállítani.

Értesitem t. vevőimet, hogy שרר mé-szárszékemet, valamint szálamilerakatomat, Széchenyi-ter 30 szám (Nagyezamos-u. sarok) alá helyeztem át. Kérem további szives pártfogásukat, tisztelettel Winkler Mór, Cluj. Telefon 12-90.

Orvosi hír. Dr. Rosenberger József külföldi tanulmányutjáról hazaérkezve, börgyógyászati és kozmetikai rendeléseit Piata Mihaiu Viteazul (v. Széchenyi-ter) 23. szám alatt megkezdte. Rendel d. e. 10-12 és d. u. 3-6-ig.

Biztosítsuk életünket és vagyónkat a Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nál. Képviselet az ország minden helységében.

Dr. COSMUTZA szanatóriuma Cluj-Kolozsvár, Fellegvár. Klimatikus gyógyhely légzőszervi beteges számára. Diétás szanatórium cukorbetegnek, ves-bajosok, közvényesek részére. Vizgyógyintézet, elektromos kezelés. Naponta hétszer étkezés, állandó orvosi felügyelet. Napi ellátás 350 lei. Orthodox konyha.

Nagy harisnyavásár mélyen leszállított árakkal. Kötött harisnya minden színben lei 25. Flohr-harisnya minden színben lei 53. Muszlin harisnya divat minden színben lei 69. Cérna-muszlin minden színben lei 98. Selyemfátyol harisnyák minden színben lei 125. BLATT FÖTÉR 13. Elváltoktatásban és kötöttárakban óriási választék! A legjobb harisnyák csak BLATT-nál kaphatók!

KÖZGAZDASÁG

A kolozsvári Kereskedő Tanács közgyűlése

Beszámoló a Sfatul múltévi működéséről

(Cluj-Kolozsvár, július 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap délelőtt tartotta meg közgyűlést a kolozsvári Sfatul Negustoresc a tagok élénk részvétele mellett. Tuffli Richard elnök megnyitó beszédében vázolta azt a nehéz feladatot, amely elé a kormány az elmúlt év folyamán a testületet állította a kereskedelem megbénítását célzó rendeleteivel. A Kereskedő Tanács az elmúlt évben az usztoratörvény, a lakbérleti törvény, a községi és forgalmi adó, a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény és más különböző ügyekben folytatott le eredményes, részint kevésbé eredményes akciókat. Hangsúlyozza, hogy a vezetőség az egyes akciókat nem vezethette le olyan eredménnyel, ahogy szerette volna, mert a tagok nem voltak olyan egységesek, mint ahogy joggal el lehetne tőlük várni. Szükség van az összetartásra és szolidaritásra, mert enélkül képtelenség eredményeket elérni. A vasárnapi munkaszünet kérdésében elfoglalt álláspont ellen vádak hangzottak el, hogy a kereskedők a munkaszünet kérdésében nem veszik figyelembe az alkalmazottak érdekeit. Ezeket a vádakot visszautasítja annál is inkább, mert a vezetőség mindig azon az állásponton volt, hogy ezt a kérdést a munkaadók és munkások közötti kölcsönös egyetértéssel kell megoldani.

G. Romanovici vezértitkár terjesztette elő a vezetőség évi jelentését. A fentemlített akciókon kívül különböző ügyekben járt el a tanács, de megállapítható, hogy egyesek csak akkor fordultak a Sfatulhoz, amikor egyéni érdekeiket kellett megvédeni, viszont amikor kollektív ügyről volt szó, az akciókban való részvételtől tartózkodtak. A Sfatul-bank ügyében folytak tanácskozások, de a megvalósításra nem került sor. Javasolja, hogy a bankalapítás kérdését újból vegyék elő és alakítsanak speciális bizottságokat a különböző gazdasági kérdések tanulmányozására. Azok a nyelvkurzusok, amelyeket a Sfatul állított fel, igen szép eredményeket mutatnak és az ősz folyamán ezeket a kurzusokat ki fogják bővíteni. A mérleg és költségvetés jóváhagyása után a közgyűlés egyhangúlag tudomásul vette a választmány kiegészítését és az új elnök megválasztását.

A közgyűlés a jelentés tudomásulvétele után megválasztotta a számvizsgálóbizottságot, amelynek tagjai lettek: Léb Miksa, Horosz Ignác, Vonia Dumitru. Póttagok: Sallak Dezső, Katz Ignác, M. Anghel.

Somogyi Miksa alelnök javasolja, hogy a szervezet kiépítése érdekében minél több tagot nyerjenek meg a Sfatul részére. Pascu Valér csatlakozik Somogyi indítványához, amelyet azért is fontosnak tart, mert az új választási törvényjavaslat szerint a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara egyik tagja szenátor lesz.

Gombos Benő javasolja, hogy a közgyűlés szavazzon jegyzőkönyvi köszönetet a vezetőségnek, amelyet a közgyűlés magáévá tesz. Bíró Andor, Hajnal Izidor, Konkoly István, Léb Miksa és Barabás J. felszólalása után Tuffli elnök köszönetet mond a sajtónak azért a támogatásért, amelyet soha sem zárkózott el akkor, amikor a kereskedők jogos érdekeinek megvédéséről volt szó. Ezzel a közgyűlés véget ért.

Kolozsvári céghivatali hírek. A kolozsvári törvényszéken a következő cégváltozások jegyeztettek be: „Kalmár” Kereskedelmi Részvénytársaság alapítójának ötszázezer lejről kétfélmillió lejre való felemelése. — A Bánffy-hunyadi Népbank Részvénytársaság-nál az alábbi új igazgatósági tagok jegyeztettek be: Bocsanyc László, Bányai Károly, Berger Abraham, Pete János, dr. Albert Ferenc, Szabó Farkas. Cégjegyzői jogosultsága Vass Jánosnak jegyeztetett be. Igazgatósági tagságok megszűntek: dr. Albrecht Lajos, Betlehendi István, Csoma Sándor, Kertész Samu, Nagy Ferenc, Páscui Márton, Schweiger Nándor, Pap Zoltán, Ferenc Gyula és Pálffy Lajos. — „Eria” Első Román Velurkalapgyár betéti társaság bejegyeztetett. Alapítóját egymillió lej. A cég bel-

tagjai: Joan Dimoftache, Viktor Precup, Sep-timiu Aron. Kültag: Dimoftache Jánosné, szül. Gyurkó Margit. — Moldován József butorke-reskedő cég, eddigi tulajdonosa Bognár és Szántó Kereskedelmi Részvénytársaság volt, tulajdonosai id. Moldován József, cégvezetőül pedig ifj. Moldován József bejegyeztetett.

Erdélyi és bánati tésztagyárosok kartellje. A nemrégiben megalakult tésztagyá-rosok kartellje központi irodát létesített Temesváron azzal a rendeltetéssel, hogy az eladást a jövőben kontingentálási alapon eszközöljék. Az iroda vezetését Prochaska Viktor, a Műmalom ipartelepeinek vezérigazgatója és Basch Gusztáv, a Béga-malom helyettes igazgatója intézik, míg az adminisztratív vezetést Singer József, a temesvári Leszámitolóbank volt cégve-zetője látja el.

Mennyi papirdinár van forgalomban? Belgrádból jelentik: A Narodna Banca érc-fedezete hetvenkétfélmillió aranyfrank. A pénz-ügyminisztérium hivatalos adatai szerint július elsején öt és félmilliárd papirdinár volt for-galomban.

A nagyiparosok és munkaadók vá-lasztmányi ülése. Az UGIR kolozsvári ke-rülete ma, kedden délután választmányi ülést tartott, amelyen szervezeti kérdéseken kívül a munkaszüneti törvény és záróra rendelet mó-dosítására vonatkozó végleges állásfoglalást, a munkakamarákról szóló törvényjavaslat módo-sítását, az energiatörvény készülő végrehajtási utasításához szükséges javaslatok előkészítését és a kereskedelmi és iparkamarai választások elő-készítését fogják megvitatni.

Panaszok a vasárnapi munkaszüneti törvény ellen. Bukarestből jelentik: A központi Sfatul Negustoresc helyiségében tegnap délelőtt kereskedői kongresszus volt. A kongresszus egyetlen tárgya a vasárnapi munkaszünetről és a napl zár-óra ügyében kiadott miniszteri rendelkezés kérdése volt. Előszóval kritikák hangzottak el a rendelkezések ellen. Kifogásolták, hogy hozzáértés nélkül és a helyi érdekek figyelmen kívül hagyásával készülték el a rendeletek. Határozati javaslatot fogadtak el, melyet ma egy küldöttség fog átadni a munkaügyi miniszternek és amelyben kéri, hogy a fűszerkereskedők este kilenc óráig tarthassanak nyitva. Tekintettel arra, hogy a rendelet az alkal-mazottak érdekében készült elsősorban, inspekción rendszerint fognak bevezetni az üzletekben és azon-kívül anyagilag is kárpotolják ezen munkájukért az alkalmazottakat. Itt említjük meg, hogy a kolozsvári Kereskedő Tanácshoz konkrét panaszok érkeztek aziránt, hogy egyes bodegák, amelyekben élelmiszer-és fűszereket is árulnak, vasárnap egész nap nyitva tartottak, noha a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény ezt egyenesen megtiltja. Mint értesül lünk, a vezetőség a munkaügyi inspektorátusná-fog interveniálni ezen káros konkurrencia megszün-tetése érdekében.

Jóváhagyták a kolozsvári iparka-mara új beosztását. A „Monitorul Oficial” mai száma közli a kolozsvári Kereskedelmi és Iparka-mara új beosztását. Eszerint a miniszter elfogadta a kamara javaslatát, amely szerint a kereskedelmi osztály hat kategóriára oszlik és 24 taggal fogja magát képviseltetni. Ebben a ruházati cikkekkel foglalkozó kereskedőket 5, az élelmiszerkereskedőket 5, a fa-, fém-, és technikai cikkekkel kereskedő-ket 4, a bankokat, biztosító intézeteket és ügynök-ségeket 4, az ásvány- és kémiai cikkekkel keres-kezőket pedig 1 tag képviseli. A kiskereskedők mindössze 5 tagsági helyet kapnak. Az iparosok osztályában tizenhat taggal fogják képviseltetni magukat és pedig a bőr- és textilipar 2 taggal, a malom és háztartási cikkek ipara 4 taggal, az építő- és fa- ipar 3 taggal, míg a kisipar mindössze 3 taggal. Az adóhatárnak tízezer lejről ötezer lejre való le-szállítása révén a kisiparosok jelentékeny számmal kerülnek a gyáriparosok közé és igen könnyen meg-eshetnek, hogy a gyárosok nem juthatnak annyira tagsági helyhez, mint a mennyire számítottak.

Zsák Mindennemű célokra legelőnyösebben beszerezhető
Ponyva Albalala Izsó
Timisoara
Piata Traian No 2.

TŐZSDE

Július 13-án

A lej: Zürichben 250.00, Párisban 10.30, Buda-
pesten 340, Bécsben 338.

Kolozsvár. Tartozkodó nyitás után, élénk üz-
letmenet fejlődött ki a piacon. Az árfolyamok a
következők:

Bécs 29.30—29.50, Prága 6.18—6.22, Budapest
332—335, Páris 10.00—10.00, Zürich 40.50—
40.60, Newyork 206.00—207.00, London 1015—
1020, Milánó 8.95—8.15.

Zürich. Zárlat: Berlin 122.60, Amsterdam
206.40, Newyork 515.12, London 2504.50, Páris
2425.00, Milánó 1957.00, Prága 1525.00, Buda-
pest 72.50, Belgrád 9.05, Bukarest 250.00—
250.00, Varsó 98.00, Bécs 72.50,

Bukarest. Devizák: Páris 9.85, Berlin
—, London 10.13, Newyork 207.50, Milánó
7.73, Zürich 40.45, Bécs 29.50, Prága 6.17,
Budapest —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 790, német
márka 50.00, leva 1.46, török lira 116, font
sterling 1010, francia frank 10.30, svájci frank
41.00, olasz lira 8.00, drachma 3.50, dinár
3.60, dollár 210.00, lengyel forint 40.00, osztrák
shilling 31.00, magyar korona 30.00, cseh korona
6.30, belga frank 9.80 holland forint 86.

SPORT

Aradon lesz a futballbajnokság döntője

(Cluj-Kolozsvár, július 13. Az Uj Kelet tu-
dósítójától.) Csendes vasárnapja volt tegnap a
romániai sportnak. Alig voltak futballmérkőzé-
sek az országban. A tegnapi eredményekről a
következő tudósításunk számol be:

Szatmár. Nagyvárad—Szatmár válogatott
1:0 (0:0). A nagyváradi csapat nélkülözötte a
NAC játékosait, akik Brassóban voltak az or-
szágos futballbajnokságért folyó mérkőzésen.
Keller rugta a gölt.

Bánffy-hunyadon a Haggibbor—Himő
mérkőzés is elmaradt. Kolozsvárra a temes-
vári TAC-ot várták, azonban az anyagiakban
nem jött létre a megegyezés és így Kolozsvár
a nyári szünet előtti vasárnapon program nél-
kül maradt.

Arad. Az UCASP—Universitatea mérkőzés
folytatását a bukaresti központi tudvalevően
Aradra tüzte ki. Az Universitatea nem jelent
meg a mérkőzésen, mire Sodoveanu Petre bíró
a szabályos 5 percnyi várakozási idő letelte
után lefújta a meccset. Az UCASP ezután bar-
rátságos mérkőzést játszott egy aradi kombinált
együttessel.

Temesvár. Sparta CFR—NSCMT (Nagy-
szalonta) 6:0 (2:0).

Szamosújvár. KAC—Sparta 3:2 (2:0).

Sparta

(volt Sugár & Deutsch) — az őszes

sportcikkek

szaküzlete. — Cluj, C. Victoriei 5.

Külföldi eredmények:

Svédország—Magyarország válogatott
6:2. Meglepetés.

Páris. Magyarország—Franciaország válo-
gatott vízipóló 11:0.

Bécs. Ausztria atlétikai bajnokságai igen
szép küzdelmeket eredményeztek és ennek meg-
felelően az eredmények is jók és több osztrák
rekordot hoztak. Főbb eredmények: 800 m. 1.
Mahr WAC 1 p. 59 mp. 200 m. síkfutás. 1.
Kleinovich WAC 22.5 mp. 5000 m. 1. Kántor
WAC 15 p. 3.2 mp. osztrák rekord. Olimpiai
staféta. 1. WAF 3 p. 26.4 mp. rekord.

Helsingfors. Ausztria—Finnország válo-
gatott 2:1.

Aradon lesz a futballbajnokság dön-
tője. Bukarestből jelentik: A központi futball-
szakosztály elhatározta, hogy az országos futball-
bajnokság elődöntő mérkőzését a Kinizsi és a
NAC—Brasovia meccs győztese között Temesvárt
fogják lejátszani július 26-án. Ugyanezen a napon
kerül eldöntésre az UCASP és a JAHN-Fulgerul
közötti mérkőzés győztese közötti elődöntő is Pé-
terozsényben. A bajnokság döntőjét augusztus 2-ára
tüzték ki és annak színhelye újból Arad lesz.

Kedvező vételnapiak. Julius 10—aug. 10.
nagy tétel

férfi, fiu és gyermekruha

kerül eladásra, rendkívül előnyös áron. **Kizárólag az raktár.**
Nézze meg készletünket! Kifizetődik. — Elsőrendű és középminőség!

1. A legkiválóbb szatás.
2. A legjobb kidolgozás.
3. A legújabb fazonok.
4. A legmegfelelőbb hozzávalók.

Gazdag választék!

Prima Fabrica Ceho-Slovacã Pentru Confectiuni de Haine Barbatelor, Strada Berzei 94-96. Bucuresti.

NYILTTÉR

E rovatban közöltékért a szerkesztőség semmi nemű felelősséget nem vállal

Óvás!

Schützer Ákos, Girch Jenő és Friedmann Isidor hirdetői ügyvédek már nem állanak vállalatok szolgálatában s így üzleti ügyeire és **penzfelvételre jogosultsággal nem bírnak.**

Timisoara, 1925. VII/1.

Gyáripár, Lapkiadó vállalat és Hiteltudósító osztály.

Jeney Ferencz ur, lapunk volt felelős szerkesztője, lapjávalunk kötelékétől **barátságos uton kivált.**

Timisoara, 1925. VII/1.

Gyáripár, Lapkiadó vállalat és Hiteltudósító osztály.

Fejfájás ellen

migrén és neuralgias fájalmak ellen csak a **Nevralgine Jurist** hasznalandó. Ügyeljünk az eredeti csomagolásra. Kapható az összes gyógyszerteráriumokban és drogueriarokban. 1844

Moulin Rouge

Bukarest, Bul. Elisabeta No 25.

Megnyitotta legszebb amerikai terraszt

az ötödik emeleten. Legpompásabb kilátás. Variete színház Elsőrangú ékező, két zenek. árak. A legkellemesebb sarnok. Nyitva reggelig.

Természetes ásványvíz. Celestin

VICHY Grand-Grille Hopital

Ovakodjunk az utánzatoktól. Vichy-Etat só lúgos, emészthető víz házi elkészítése. Vichy-Etat pastillák evés után elősegítik az emésztést.

Kilakoltatásom miatt STERNBERG
összes perzsaszőnyegeimet, egész új zongoráimat um. Wirth, Hoffmann, Gebr. Stingl stb. Részletre is. Oradea-Mare, Bul. R. Ferd. 14.

Hölgyeim! Filc kalapudonságok óriási választékban 350 lei minden formában. Régi filckalapokat 43 óra alatt formál és alakít az

kalapszalonn, Cluj, Reg. Ferdinand 8. (Golya-áruházzal szemben).

Lebovits Béla

חשר חסעסרנוק עס סזלמלגלרע Cluj, Str. G. Baritîn 8. - Telefon 354.

(volt Malom-u.) Ajánlja elsőrendű szőlőgyártmányait legecsőbb napi árban. Postai megrendeléseket pontosan eszközök. Viszonteladók nagy árkedvezmény. Friss libasír bármilyen mennyiségben kapható. Árjegyzék és **השטר** kívánatra ingyen.

Négyszobás

irodahelyiségnek kitűnően alkalmas

lakás

modern házban, földszint, utcai fronton

átadó

Cim a kiadóban. Közvetítők díjaztatnak.

SZÍNHÁZ - MŰVESZET

Herzl emlékmatiné. A kolozsvári zsidó ifjusági egyesületek július 19 én, délelőtt fél tizenegy órakor az Építőiparosok Szövetségének helyiségében Str. Vaia 5. sz. (v. Patak u.) Herzl halálának évfordulója alkalmából emlékmatinét rendeznek. A matiné műsora a lehető legszerencsésebb összeállítású. Ezen alkalomra irt prólogját elmondja **Giszkalay János**, az ünnepi beszédet **dr. Marton Ernő** tartja. A műsor zenei része szenzációs. Sikerült a matiné rendezőbizottságának **Adler Nándor** hegedűművészt, aki bécsi tanulmányutjáról csak rövid időre tért haza, megnyerni, hogy mielőtt önálló hangversenyt adna, a matiné keretén belül mutassa be kiváló rutinját. Zongorán **dr. Keppich Emilné**, a berlini zeneakadémiát végzett kolozsvári uriaszony kíséri, aki egyébként egy önálló számmal is a közönség elé lép. **Virág Lajos**, a kolozsvári Magyar Színház művésze, román és zsidó dalokat énekel. A matiné tehát szinte hangversenyszámba megy és pedig olyan kiváló koncertművészek fellépésével, melyet ilyen elsőrangú összeállításban rég nem hallott Kolozsvár közönsége. A műsort **Weinstein Eszter** héber szavalata, **Lázár Árpád** és **Engelberg Isidor** Barissziánusok szavalata, illetőleg román nyelvű megnyitói szavai egészítik ki. Jegyeket előjegyezni a Zsidó Nemzeti Szövetség helyiségében (Calea Regele Ferdinand 48) és **Gottlieb Lajosnál** (Banca Marmarosch) lehet. Az előadás tiszta bevételére a Herzl nevet viselő palesztinai terület erdősítésére szolgál.

A színházi iroda közleményei

Utolsó előadások. Néhány nap múlva kezdődik a színház hat hetes nyári szünetje s így már csak három előadás lesz a Magyar Színházban: szerdán este **Kálmán Imre** leghíresebb operettje a Csárdáskirálynő fog színpadra lépni. Karácsonyi Ilizzával először fogja Kolozsvárott a címszerpet énekelni. Szólt Neményi, Dávid Tompa, Bóbit Iliz Aladár játssza. — Csütörtökön repriz lesz: **Kemjány Károlynak** két év óta nem adott pompás mulatságos operettje, a pillangóhadnagy fog színpadra lépni. A repriz érdekességét fokozza, hogy a női főszerepet vendégként **Pintér Böske** fogja játszani s hogy ez lesz a **Bányász István** bucsufőlépése. Neményi, Erényi, Tompa, Lővegy fogják a hálás szerepeket játszani. — Pénteken este lesz az utolsó előadás ez évadban. Az idei évad leggyorsbikerű operettjüdjön a **L. Hár Három grácia** fog bucsuként színpadra lépni **Neményi Lillivel**, **Erényivel**, **Ilizzával**, **Tompa Bélával**, **Lővegyvel**. Az utolsó előadások összes jegyeit áruítja a pénztár.

Körösladányi telepítikus mutatványai. Óriási az érdeklődés a szombati és vasárnapi mutatványok iránt. A híres Körösladányi mester, a kinek hatalmas sikerei voltak eddig is Kolozsvárott, egészen új szenzációs mutatványokkal fog ezen a két napon fellépni. Három előadás lesz: szombaton este fél 9-kor, vasárnap délután félhat órakor és vasárnap este fél 9 órakor. A rendes színházi helyárokon árusítja a pénztár mind a három előadásra a jegyeket.

Magyar Színház heti műsora

Kedd: **Tosca** (Kelmay Ilona és Vajda László vendégjátékával, rendes helyárokkal, sorozat 287)
Szerda: **Csárdáskirálynő** (Operett-repriz, Karácsonyival, Neményivel, Tompával, Ilizzával, sorozatszám 288)
Csütörtök: **Pillangóhadnagy** (Pintér Böske vendégjátékával, Banyász István bucsufőlépésével, Sorozat 289)
Péntek: **Három grácia** (Az idei évad utolsó előadása a szünet előtt. Sorozat 290)

Július 18-tól kezdődőleg a színházi előadások szünetelnek
Szombat d. u. 4 kor: **Izso Miklós** színész-növendékeinek nyilvános vizsgálati előadása. (Sorozat 291)
Szombat este fél 9 kor: **Körösladányi György** telepítikus mutatványai. (Sorozat 292)
Vasárnap d. u. fél 6-kor: **Körösladányi szüggészciós mutatványai.** (Sorozat 293)
Vasárnap este fél 9-kor: **Körösladányi telepítikus és szüggészciós mutatványai** (Sorozat 294)

Mozgók műsora.

Select-mozgó. Kedd, szerda és csütörtök, július 14, 15 és 16. **A mai gazdagok.** Szenzációs szalon tragédia 6 felvonásban. Fő szerepben a négy német művész: **Werner Krauss** és **Lee Parry.**

Urania-mozgó. Kedd és szerda, július 14 és 15. **Cyranoe Bergerac.** Világhírű remekmű, 9 felvonásban. Emlékeztetünk a **Roland** regénye után. Fő szerepben **Pierre Magier.**

Csütörtök, július 16. **Asszonyisziv.** Megható tragédia 10 felvonásban. Fő szerepben **Severin Mav.**

Manométereket

és mindenféle mérőműszereket készít, javításokat vállal **GÁSPÁR műszerész, Arad** Str. Horia I. (v. Széchenyi-n.) Javítás végett beküldött műszereket alábbi hitelesítéssel ellátva, rövid idő alatt visszaküldöm. Telefon 315 sz.

APRÓHIRDETÉSEK

10 szavú közlésnél egy szó 2-., vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény. **Apróhirdetéseket díjazás nélkül fogadjuk.**

Ha jól akar nőülni vagy férjhez menni, forduljon hozzánk. „IDEAL” házasságközvetítő iroda, Alba-Julia, Str. Simion Bar-nuțiu No 20. 1864

Veszünk minden meny-nyiségben használt, tiszta, „Füredi” típusú, stőtiszta literes és félliteres ásvány-vizes palackot. Baile Borsec, Cluj, Str. Memorandului 8. 9416

Ügyeljen a címre!

Oradea-Mare, Str. Nic. Jorga (Zöldfa-n.) 19.

Berkovitsné

„שפחה” vendéglőjét kerthelyiséggel kibővítette. Ismert elsőrendű konyha. Mérsékelt árak!

Irodának is alkalmas különbejáratu batorozott szoba kiadó. Értekezni a Biazini szálloda portásánál. 9405

Fiatalseregek kosar kosztot és lakást kaphatnak Főter 13. II. e.

Keresek

megvételre 3-4 szobás, fürdőszobás beköltözhető ház. Cím a kiadóban.

Keresek használt 9x12 fényképező gépet S.ász. Istrán, Gheorgheni Str. Ciucului. 9417

Budapesti utam ó' hazatérve, ismét vállalkok úgy női, mint férfi fehérneműt. Futó Istváné, Lakásom volt Főter 9., most Str. Romei 13. (volt Eparjes-utca). 9375

Szappan vas formák 800-1000 kg. tartalommal olesón eladók. Rotbart Ede szappangyár, Oradea-Mare. 9410

Vidéki nagyforgalmu gyárvárosban jól bevett kalapüzlet, áruval együtt, kedvező feltételek mellett — más vállalkozás miatt azonnal eladó. Cím e lap kiadóhivatalánál. 9418

Olajpogácsát egyszerűen készítenek, mintázatlan és kétszer préselt mintázva nagyobb tételeiben minden kvantumot veszünk. Olajmalmokkal későbbi szállításra is köntünk. Falk & Comp, Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 89. Telef. 420. Teim Falco.

Eladó gyapjufésűő kitünő állapotban, ugyanott gyapjufésűőre behuzatok, olajgyári berendezések két vaspréssel. — Salamon olajgyár, Gherla. 9385

Tüzi-játékok

állandóan raktáron

Arájanlatot készséggel küld **Emil Schuster, Cluj**

Tennisz nadrág, lüster sacco, vászon ruhák

Neumann M.

czég

Cluj, Piața Unirii No 14.

Pályázat

A tg.-muresi (marosvásárhelyi) izraelita hitközség 7 osztályu nyilvános iskolájához a lakásviszonyok miatt lehetőleg nőtlen, román állampolgár, nyilvános iskolában működött, zsidó tudományokban és az új héber nyelvben jártas, vallásos hitoktatót keres. Fizetése a többi tanítókéhoz arányosítva, megállapodás szerint. Az állás f. év szeptember 1-én foglalandó el. Utiköltség csak a meghívottnak térített meg.

Hitelesített okmánymásolatokkal fölszerelt kérvények f. év aug. hó 10-ig alulírott elnökhöz küldendők be.

Tg.-Mures, 1925 július hó 8.

Engel Oszkár, isk. elnök.

Sportolók!

A régi jólismert és megbízható sportruháznál **Ioan Darlau, Bukarest, St. Academiei** Rendkívüli olcsó áron kerülnek eladásra: labdák, boxkesztyűk és cipők

- Chrom focball-labda, belső gumival..... Lei 200
 - Chrom focball-labda, be-tíj-val..... „ 260
 - Chrom focball-cipő..... „ 400
 - Belső gummi..... „ 50
 - Lábszárvédő..... „ 80
- Ugyezintén bármily sportfelszerelés és javítások. Tegye a egy próbarendelést és meg fog győződni az elsőrangú minőségről — A legyek ingyen

Tanítanak, szórakoztatnak gyönyörködtetnek!

Dr. Dienes László: Művészet és világnézet.....	Lei 100
Ben Ami: Uj Palesztina.....	100
Schnitzler: Elza kisasszony (Egy zsidóleány története).....	132
Lacratelle: Silbermann (Egy zsidófiu története).....	80
Schnitzler: Garlan Berta asszony	160
Lagerlöf: A császár.....	140
Victor Hugó: A párisi Notre Dame I-II.....	360
Benedek: Erdélyi történetek.....	176
Tabéry: Szarvasbika.....	176
Multatuli: Havenclar.....	198
Bashkirtseff: Mária naplója.....	176
Spunda: A halottbűvölő.....	176
Biró: Vizözön.....	48
Strindberg: Krisztina.....	110
Gogoly: Tanyai esték.....	154
P. Benoit: Atlantis.....	176
Móricz Zsigmond: Pillangó.....	150
Hemon: Maria Chapdalena.....	160
Gerald: Szeretni.....	176
„ Ezüstlakodalom.....	176
„ Te meg én.....	176
A. France: Elbeszélések.....	24
„ Az istenek szomjaznak	120
„ Pártutó anygálok.....	132
Sztrókay: A rádió.....	36
„ Kis elektrotechnika.....	36
Thiering: A textilipar.....	100

Kaphatók az

Uj Kelet könyvosztályában, utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett

Mosse hirdetés

Aradi árumintavásár és butorkiállítás 1925. aug. 1-10.

75% ntazási kedvezmény jul. 30—aug 12-ig a román, 50% a magyar vasúton.

Gazdasági kiállítás. Több mint négyszáz kiállító az ország minden részéből és külföldről. Koncertek, theatrialis szórakozások és rádió. Sportesemények és ünnepek. Országos kongresszusok, nagygyűlések stb.

Gabella-jegyek terekenben, Róvész E nő nyomdájában Targu-Mures, megrendelhetők.

Kérjen mindenütt

PIERRE

borotva-pengét.

A legjobb fémkeretű, a legtükétesebb gyártmány. Ga antált minőség. 1800

Schnabel Herman

huscsarnok és szalámigyára Cluj, Piața M. Viteazul 26.

Ajánlja elsőrendű szalámi gyártmányai: legolcsóbb napi áron.

Postai megrendeléseket pontosan eszközöl, viszonteladónak nagy árkedvezmény, Árjegyzék és kiváratra mindenkinek

LUTHER söresarnok megnyilt 18. A Tornavivódával szemben

„RASOL IDEAL”

borotváló por amely az ország legrégebbi gyártmánya, mely most ujonnan átpreparálva, az arcot nem marja és kellemes hatást hagy utána.

Orvokdjunk az Ártalmas utánzatoktól. Csak az „IDEAL” felírás valódi.

Beszling József fodrasz Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Szerkesztő hivatal

Cluj-Kol. Pop. I. Diszior és k... Es. N. Sz.

Kéziratok kizárólag szerkesztőséghez kerülnek. Kéziratok adunk vissza.

1925 július 15

Zsidó ne

Max Anhauch vinai község gazdák akinek a zsidóság még a romániai lyosította az a sz bizonytal a his román lakosságá jámbor paraszto cselekedte, éppen nagyon lehetnek man politikai nemrégiben a választották meg, chot ez a megban elragadtatva vagy, hogy

jószág nem vágyó önmagában horó. Viszont az sem niszter urat ez a fogás készítette a polgárrá való várestből jelentik sal megsemmisítés felfogás, mely má gárrá való választást lát, nem sok erkölcsessel, de azzal a rosszul melyet a miniszter olyan elokvenciát letagadásnak a hat és rendszerint Bikeril bele a vilá csak egy csepp a geréből, de ez a egész tengert. Re elég erőt ad majd ezt a szörnyű csajuk, hogy nem ájon érdemes-e jótságnak és közöny jutalmazása van

Négyes sz az angol

London, július történetében rendk legnagyobb szaksze vasutasok, a gépm szakszervezetei szöv közö megállapodás már alá is írták. I nagyobb szakszerve

Román bizot kölcsönsze

Bukarest, júli Bratianu Vintila kölcsönszerzés cé leges kudarcnak fog előzőleg az a gatni a terep tan utazik Bratianu Eftimiu Antonesc bankok egy deleg

Aki haragsz

Bukarest, júli zött kiéleződött újabb interjut ad Nincs sok hozzáfú ahhoz, amit eddig latkozata után s hogy aki haragsz kormány csak ker tókkal s akkor m vélemény milyen szemben.